درخت تو گر بار دانش بگیرد به زیر آوری چرخ نیلوفری را

نمونه سوالات امتحانی دی ماه

آیا با بسته جهش کانون آشنا هستید؟

یکی از ابتکارات امسال کانون فرهنگی آموزش(قلم چی) بسته جهش می‌باشد که در ۳ حوزه ، فرایند آموزش شما را تکمیل خواهد کرد و باعث پیشرفت نمرات شما در مدرسه میشود.

✓ **آزمون های تشریحی کانون از دوم دبستان تا دوازدهم: با هدف تمرین بیشتر و بهبود نمرات در مدرسه و امتحانات نیمسال اول و دوم**

✓ **فیلم های آموزشی آفلاین پیشرفت: تدریس توسط مجرب ترین دبیران پرمخاطب کشور، منطبق بر برنامه آموزش و پرورش و کتاب درسی با هدف پیشرفت در مدرسه**

✓ **نرم افزار پلکان یادگیری: شامل آزمون‌های تستی و تشریحی در سطوح مقدماتی و پیشرفته، با امکان ساخت آزمون در هر سطح دشواری**

kanoonBook.ir

برای دریافت جایزه ویژه از کانون بوک و یا آشنایی بیشتر با بسته جهش کانون، عدد ۳۳ را به سر شماره ۹۰۰۰۸۴۵۱ ارسال کنید.

www.kanoon.ir

شماره صفحه:	بسمه تعالی	تعداد صفحات: ۴
نام درس:علوم و فنون ادبی ۳ **پایه : دوازدهم انسانی** **نام و نام خانوادگی:** **کلاس:** **نام دبیر:**	**مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کرج/** **ناحیه ۴ کرج** **دبیرستان فاطمیه** **نوبت اول – دی ماه ۱۴۰۴**	**مدت امتحان : ۸۰ دقیقه** **تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/۷** **ساعت :** **شماره داوطلب:**

تاریخ و امضا:	نام دبیر:	نمره تجدید نظر:	نمره با حروف:	نمره با عدد:

دیف	**تذکر: پاسخ را با استفاده از خودکار مشکی یا آبی در پاسخنامه بنویسید**	بارم
	تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)	
۱	**صحیح یا غلط بودن هر یک از موارد زیر را مشخص کنید.** الف – لحن نسیم شمال لحنی طنزآمیز و انتقادی به بیان مسائل سیاسی و اجتماعی بود. ب – مجله‌های «نوبهار» و «دانشکده» به مدیریت میرزا جهانگیرخان صوراسرافیل انتشار می‌یافت. ج) سادگی و روانی از بارزترین شاخصه‌های زبان شعر بیداری است. د) ملک الشعرای بهار و ادیب الممالک فراهانی به قالب‌هایی مانند مستزاد و چهارپاره توجه داشتند.	۱
۲	**به سوالات زیر پاسخ کوتاه بدهید.** الف - «میرزا آقا تبریزی» در چه زمینه‌ای فعالیت داشت؟ ب – «تاریخ احزاب سیاسی ایران» اثر کیست؟ ج – یک اثر از میرزا حسن‌خان بدیع نام ببرید. د – چه کسی سردبیری روزنامه مجلس را بر عهده داشت؟	۱
۳	**مولف هر یک از آثار زیر را از بین دو نفر مقابل آن انتخاب کنید.** الف – سرگذشت حاجی بابای اصفهانی (جیمز موریه – میرزا حبیب اصفهانی) ب – منشآت (سید اشرف الدین گیلانی – قائم مقام فراهانی)	۰/۵
۴	**کدام یک از موارد زیر، از ویژگی‌های زبانی(نثر) دوره مشروطه نمی‌باشد؟** الف - جمله‌ها با طبیعت زبان هم‌آهنگ‌تر است. ب – قید و بندهای نثر فنی و مصنوع را کنار می‌گذارد. ج - واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کمتر می‌شود. د - لفظ‌پردازی‌های بیجا در نوشته‌ها کاهشی آشکار می‌یابد.	۰/۲۵
۵	**هر یک از توضیحات زیر با کدام شاعر تناسب و هماهنگی دارد؟ (نام یک شاعر اضافه است.)** الف – از شاعرانی که با آگاهی با سنت‌های ادبی به زبان پُر صلابت گذشته وفادار ماندند. ب – از شاعرانی که تخیلات سرایندگان پیشین را در نظر داشت. نسیم شمال میرزاده عشقی ادیب الممالک فراهانی	۰/۵

www-kanoon-ir

۶	**نام نویسندگان آثار زیر را بنویسید** لف-امثال و حکم: ب-شمس و طغرا:	۰/۵
۷	**یکی از دلایل «کم‌توجّهی به کاربرد جمله‌ها و ترکیب‌های زبانی در شعر دوره‌ی بیداری» را بنویسید.**	۰/۲۵
	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۸	**بیت زیر را تقطیع هجایی کنید، مرز پایه‌های آوایی را مشخّص کنید و مشخّص کنید وزن آن همسان است یا ناهمسان؟** آب زنید راه را، هین که نگار می رسد مژده دهید باغ را بوی بهار می رسد	۱/۵
۹	**بیت زیر را تقطیع هجایی کنید و به دو صورت پایه‌های آوایی آن را بنویسید. (هر دو وزن آن را بنویسید.)** باز این چه شورش است که در خلق عالم است؟ باز این چه نوحه و چه عزا و چه ماتم است؟	۱/۵
۱۰	**تقطیع مثال‌های زیر، به صورتی که بین کمانک نشان داده شده است، با کدام اختیارات شاعری مطابقت دارد؟** الف – دل شب (U ⏑ ⏑) ب – گیسوی یار (⏑ U U ⏑ U)	۱
۱۱	**در کدام بیت اختیار شاعری حذف همزه به کار نرفته است؟** الف – چون حُسن عاقبت نه به رندی و زاهدی است آن بِـه کـه کـار خود به عنـایت رهـا کنند ب – گـر سنـگ از این حدیـــث بنالـد عجب مدار صاحـب‌دلان حکـایت دل، خـوش ادا کنند ج – مِی خـور کـه صد گنـــاه ز اغیـار در حجـاب بهتـــر ز طاعتـی کـه بـه روی و ریـا کنند	۰/۲۵
۱۲	**در بیت (دل نیست کبوتر که چو برخاست نشیند/از گوشه ی بامی که پریدیم، پریدیم)** وزن همسان آن بر نا همسان برتری دارد یا ناهمسان بر همسان ؟	۰/۲۵

www-kanoon-ir

۱۳	**پس از تقطیع هجایی بیت زیر، اختیارات شاعری زبانی به کار رفته در آن را مشخّص کنید.** نازنینا ما به نازتو جوانی داده ایم دیگر اکنون با جوانان ناز کن با ما چرا؟	۱/۵
	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۱۴	**در هر یک از ابیات زیر، کدام یک از آرایه‌های «مراعات نظیر، تلمیح و تضمین» به کار رفته است؟** **(هر بیت فقط یک آرایه بنویسید. توجه داشته باشید آن آرایه تکراری نباشد.)** الف – خیز تا خاطر بدان ترک سمرقندی دهیم کـز نسیمـش بوی جوی مولیان آید همی ب- ای تـو رمـه سپـرده به چوپـان گرگ‌طبع این گرگـی شبـان شمـا نیـز بگـذرد ج – پیش لب ضحاک تو بس فتنه و آشوب کز مار سر زلف تو در ملک جم افتد	۰/۷۵
۱۵	**در ابیات زیر، آرایه‌های «مراعات نظیر، تلمیح و تضمین» را به طور دقیق مشخّص کنید. (هر بیت یک آرایه)** الف – نظر کردن به درویشان مُنافی بزرگی نیست سلیمان با چنان حشمت، نظرها بود با مورش ب- حـافظ از جـور تو حاشـا کـه بگرداند روی مـن از آن روز کـه در بنـد توأم آزادم ج – ارغـوان جـام عقیقی بـه سمن خواهد داد چشـم نرگس بـه شقایق نگـران خواهد شد	۱/۵
۱۶	**در ابیات زیر، به طور دقیق مشخّص کنید هر نشر به کدام لف مربوط است و نوع لف و نشر هر بیت را نیز مشخّص کنید.** الف – با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت ب – اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت کشیدم از تو کشیدم، شنیدم از تو شنیدم	۱/۵
۱۷	**آرایه‌ی تضاد را در ابیات زیر بیابید. کدام واژگان آرایه «تضاد» ساخته‌اند؟** الف – در شکر ایزد که به اقبال کله گوشه گل نخوت باد دی و شوکت خار آخر شد ب - صورت زیبای ظاهر هیچ نیست ای بـرادر سیـرت زیبـا بیـار	۰/۵
۱۸	**بیت زیر تضاد دارد یا متناقض‌نما؟ دلیل خود را بنویسید.** من از آن روز که در بند توام، آزادم پادشاهم به دست تو اسیر افتادم	۱
۱۹	**پارادوکس را در بیت زیر به طور دقیق مشخّص کنید.** عجب مدار که در عین درد خاموشم که درد یار پری چهره عین درمان است	۰/۷۵

www.kanoon.ir

تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)		
۲۰	**سرودهٔ زیر از عارف قزوینی را بخوانید و به پرسش ها پاسخ دهید.** «نالهٔ مرغ اسیر این همه بهر وطن است — مسلـــک مرغ گرفتـــار قفـــس، همچو من است همـــت از باد سحر می طلبم گر ببرد — خبـــــر از من به رفیقـی که طرف چمن است فکری ای هم وطنان ،در ره آزادی خویش — بنمـــایید که هرکس نکنـد ، مثـــل من است خانه ای کاو شـــود از دسـت اجـــانب آباد — زاشک ویران کنش آن خانه که بیت الحزن است » الف- دو آرایهٔ ادبی در شعر بالا مشخص کنید . ب- دو ویژگی زبانی این شعر را بنویسید. پ- در بیت اول واژه های قافیه کدام هستند؟ ت-این شعر را از دیدگاه فکری بررسی نمایید.	۲
۲۱	**بیت زیر سرآغاز سروده ی کدام شاعر دوره ی بیداری است و از کدام شاعران گذشته تاثیر پذیرفته است؟** **شاخص ترین درون مایه های این شعر چیست؟** آن زمان که بنهادم سر به پای آزادی — دست خود ز جان شستم از برای آزادی	۱
۲۲	**متن زیر از علامه دهخدا است:** **الف – متن را از نظر ویژگی‌های زبانی دوره بیداری بررسی کنید. (۲ مورد)** «باری چه درد سر بدهم؟ آنقدر گفت و گفت و گفت تا ما را به این کار وا داشت. حالا که می‌بینند کار بالاست، دست و پایش را گم کرده، تمام آن حرف‌ها یادش رفته. تا یک فرّاش می‌بیند، دلش می‌تپد. تا به یک ژاندارم چشمش می‌افتد، رنگش می‌پرد.» قلمرو زبانی:	۱
		۲۰

www.kanoon.ir

گر هزاران دام باشد هر قدم چون تو با مایی، نباشد هیچ غم "مولانا"

پاسخنامه درس:فنون۳	اداره کل آموزش و پرورش استان البرز	مدت امتحان:۸۰ دقیقه
	مدیریت آموزش و پرورش شهرستان کرج/ ناحیه ۴	تاریخ امتحان: ۱۴۰۴/۱۰/ ۷
	دبیرستان فاطمیه	
	دی‌ماه ۱۴۰۴	

ردیف	باسمه تعالی	بارم
۱	الف: درست ب:نادرست پ: درست ت: نادرست	۱
۲	الف)نمایش نامه نویسی ب)ملک شعرای بهار ج)داستان باستان-شمس الدین و قمر د)ادیب الممالک فراهانی	۱
۳	الف)جیمز موریه ب)قائم مقام فراهانی	۰/۵
۴	ب	۰/۲۵
۵	الف)ادیب الممالک فراهانی ب)میرزاده عشقی	۰/۵
۶	الف)دهخدا ب)محمدباقر میرزا خسروی	۰/۵
۷	۱.اغلب شاعران صرفا به محتوا گرایش داشتن۲.-برخی شاعران تسلط کافی بر ادبیات کهن نداشتند ۳.شاعران برای آگاه سازی مردم و انتشار آثار درروزنامه ها ناگزیر بودند به شتاب شعر بسرایند.	۰/۲۵
۸	مفتعلن مفاعلن مفتعلن مفاعلن همسان دو لختی	۱/۵
۹	ناهمسان، مفعول فاعلات مفاعیل فاعلاتن/مستفعلن مفاعل مستفعلن فعل	۱/۵
۱۰	الف)اختیار زبانی تبدیل هجای کوتاه به بلند ب)اختیار زبانی تبدیل هجای بلند به کوتاه	۱

پایه‌های آوایی	آ ب زَ نی	د را ه را	هین کِ نِ گا	ر می رَ سد
	مُژ دِ دَ هی	د با غ را	بو ی بَ ها	ر می رَ سد
وزن	مفتعلن	مفاعلن	مفتعلن	مفاعلن
نشانه‌های هجایی	- U U -	- U – U	- UU -	- U - U

پایه‌های آوایی	با زین چِ	شو رِ شَس ت	کِ در خل قِ	عا لَ مَست
	با زین چِ	نو حِ وُ چِ	عَ زا وُ چِ	ما تَ مَست
وزن	مفعول	فاعلات	مفاعیل	فاعلن
نشانه‌های هجایی	U - -	U – U -	U - - U	- U -

www.kanoon.ir

۱۱	ج	۰/۲۵
۱۲	وزن همسان به ناهمسان برتری دارد.	۰/۲۵
۱۳	وزن همسان فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلن در رکن دوم هجای آخر اختیاز زبانی هجای کوتاه به بلند در رکن دوم هجای اول اختیار هجای کوتاه به بلند در مصرع دوم اختیار حذف همزه داریم.	۱/۵
۱۴	الف)مصرع دوم تضمین از شعر رودکی ب)مراعات بین چوپان گله شبان گرگ ج)تلمیح به داستان ضحاک	۰/۷۵
۱۵	الف)تلمیح به داستان حضرت سلیمان ب)تضمین از شعر سعدی ج)مراعات النظیر	۱/۵
۱۶	الف)جیب و جام لف ۱الف ۲ مال و می نشر ۱ نشر ۲ مرتب ب)ملامت و ندامت لف ۱ لف ۲ کشیدم و شنیدم نشر ۲ نشر ۱ مشوش	۱/۵
۱۷	الف)گل و خار ب)صورت و سیرت	۰/۵
۱۸	متناقض نما.در بند آزاد(اسیر آزاد) .زیرا جمع دو امر ناممکن را توضیح میدهد و غیر منطقی است.	۱
۱۹	مصرع دوم پارادوکس دارد . درد عین درمان است.	۰/۷۵
۲۰	الف)مرغ اسیر استعاره از شاعر /ناله استعاره از شعر / طرف چمن بودن کنایه از آزاد بودن ب)نقد مظاهر استبداد و استعمار/ساده و قابل فهم بودن/زبان محاوره پ)وطن-من ت)مفهوم آزادی خواهی -وطن دوستی -رهایی از استبداد و استعمار و سلطه	۲
۲۱	فرخی یزدی تاثر پذیرفته از سعدی و مسعود سعد سلمان درون مایه:آزادی خواهی-وطن	۱
۲۲	از ترکیبات و امثال عامیانه استفاده شده-زبان آن ساده و قابل فهم است-ترکیب های عامیانه مثل چه دردسر بدهم ، دست و پایش را گم کرده، دلش می تپد و رنگش میپرد.	۱